

Das Latweeschu lauschu draugs.

1837. 12. August.

32^{tra} lappa.

Zaunas finnas.

Is Pehterburges. (3. Aug.) Gessdeenâ, zimâ Jubli, augsti zeenigi Reiseri no sawas dahrsa-pils Zarskoje-Selo irr aisbraukufchi, dohdamees us sawas walsstibas deenas widdus puffi.

Muhfu lassitaji gan wehl peeminnehs, fa jau preeksch diweem gaddeem (luhko Latw. k. dr. 1834, 33schâ l.) Reisers irr nospreedis, fa taggad pa meera laiku ne buhs ifnogaddâ no wiffas walsstibas nekruhshchus nemt; bet fa jau deefgan, kad weenâ gaddâ nem no deenas widdus puffes un ohtrâ no seemeta puffes. Scho gadd' nems no deenas widdus puffes, un prohti: pee; no tuhshshch.

No Sallas-muischas, Rihges aprinxi. Trihs neddelas gan wehl ne buhs pagahjufchas, tad tur diwi semneeku behrni ahtrumâ nomirre, kas meschâ ohgas lassidami, dauds glahsenes bija ee-ehdufchi. — Senn jau zitâs mallâs fargajahs no glahsenehm.

Is Leischi semmes. Ne zil tahk no tahs masas pilssehtas, kam wahrds: Widst, irr weeta, fo fauz Paringa, un tur basniza, fo Leischi semneeki kohri zeeni un eeksch kurreas wiini ifnogaddâ us 25tu Jubli leelds pulkds fanahf, tizzedami, zaur to dabuht grehku peedohshchanu. Arri scho gadd' tur pasaul' dauds lauschu us to deenu bija fanahkufchi, un kates no sawas nabbadsibas tai basnizai un teem swehteem kahdu dahwanu, wiffwairak linnus, bija atneffis. Semneeze, altara preekschâ arri sawu buntiti nolikdama, ar to par nelaimi altara swezzei tik turu nahje, fa us johni wiffa buntite kahje degt, ugguns ahtrumâ arri tohs zittus turpatt pee altara uskrautus linnus fahere un leefmas wiffu basnizu pahrenehme. Geksch schahm leelahm isbailehm wairak fâ simts zilweku breefmigi woi tikke samihiti woi noslahpe, woi pelnu pelnds kadegge, bet aplam dauds wairak lauschu weht irr, kas neganti eewainohiti; zitti gan wairs dshwotaji ne buhs.

Is Londres. (27. Jubli.) Zauna Calenderu Fehninene un winnas mahte ne fenn, rattôs brauzohit, zaur saweem sirgeem, kas zekâ istrushkabs, buhtu nahkufchas leelâ nelaimê, ja Deews schehligi ne buhtu waldijis. Nabbaga trakteers, Turners ar wahrdû, winnu bailes redsedams, ahtrumâ atskrehje palihgâ un abbahm kalpoja ar labbu un mihligu prahtu. Preeksch pahri deenahm Turners tikke aizinahes us pilli. Gahje turp un diwi leeli kungi winnu ar gohdu faherne un winnu praffija, kahdu pateizibu winsch gan no Fehninenes few isluhds-

tees par to labbu darbu, fo tai effoht darrijis. Winfch pafemmigi atbildeja, fa pateizibu nedf pagebroht, nedf us kahdu effoht dohmajis. — "Nu tad," tà tee leeli kungi fazzija, "zeeniga fehnine ne irr nodohmajufe, fa jums par fflahdi jau ne buhfoht, kad jums dohfoht brihw, pahf fawa namma durreim pafcha krohna fihmi lifte usfahret. Winna arri irr pawehlejufe, jums fche to fefchas-grahmatinu ar wiffu, kas eefchâ, rohâ doht, un jums mihligi peefazzih: ja us preefchu jums pafcheem woi juhfu raddeem kahds padohms woi palihgs wajadsetu, fa tad jums ne buhs airsmiret, fa winna jums arween par uftrizamu draudfeni gribboht buht." — Turners lohti preezajahs pahf fawu laimi, fazzija daudreis paldeews un gahje us mahjahm, us reis, faweem kaimineem par brihnofchanu, palizzis par turrigu wihru. — Woi tew, laffitajs, gan patihf tahda laime, kas fchim Entenderu wihram gaddijahs? Nu tad eij un eeraddinajees ar mudru, kristigu prahru, jif fpehdams, wiffieem behdigeem un nelaimigeem palihdfeht; jo tif taf tew wifflehtaki arri kahds augfts kungs warr gadditees, kam labbu darri un kas janda, tew us wiffu muhfschu aplainoht. Jir weens, kas augftaks pahf wiffieem kungeem un fehnineem, un tas irr fazzijis: "Ko juhsw eenam no fcheem manneem wiffmasakeem brahleem darrijufchi, to juhsw maan effat darrijufchi." (Matt. 25, 40.)

• **Kas tahs tahdas leelas Eirsattes, kas atrohnahs Egiptes femmê un fo fauz frokodilus.**

Juhs gan wiffi pafihfeet tahs masas Eirsattes, fo waffarâ daudreis' peemums dabbu redfeht, kas zilwekam fflahdi ne darra, faut gan daschreis' zittu isbaida, kad ahtrumâ to usfkatta par ifchuhfsku. — Bet klaufait, kahdas Eirsattes atrohdahts zittâs femmês. — Tai pafaules dallâ, kas mums pa deenas widdus puffi un fo fauzam Ahpriku, fur faule diwireis' pa gaddu eedfihwotajeem taifni us galwu fpihd, tur wiffâs leelâs uppês un ihpafchi Egiptes femmes leelâ Muhl-uppê atrohdahts fawadas Eirsattes, fo wahjiffi fauz: frokodilus; tahs tif labbi uhdeni, fâ arri pa faufu femmi dshwo. — Schahs Eirsattes aug lihds 10 ohlektis garras; muggura irr tumsch' pellehka un ar tahdahm zeetahm brunnam apfegta, fa plintes lohde ne fpehj zauri eet. Pa wehderu tahm irr mihfsta eedseltena ahda. Hzzis irr masas un fflahw dffiki galwâ un winnu plattâ muttê irr lihds 60 affi sohbi. Rahju pirkffi winnahm râpat, fâ sohfm, faweenoti ar fmalku ahdu, fa itt labbi warr peldeht pa uhdeni. Afte irr garraka, ne fâ patte Eirsatte, un ar fcho ffdamas winnas eefpehj masu laimu apgahft. Peldeht proht itt labbi, bet pa faufu femmi, fawu ihfu kahju deht, tifween leynam eet. — Winnas gull uppmallâ, ffehpdamees beesâs needrês. Kad nu kahds swehrs jeb zilweks nahf pee uppês, tur woi dferet, woi peldeht, tad to fakampis naggôs, dohdahs appakfch uhdens un to aprihj. — Winnas arri ehd fewis, wardes, wehfschus un fo tif wehl uppê atrohd, fawu leelu wehderu pildih. — Sawus paurus, kas isfkattahs fâ sohfu panti, dehj uppmallâ, masâs bedritês, fo fmiltis iskaffa, un fur faules karstums tohs isperina. — Weena patte Eirsatte dehj lihds 30

pautus, un us tahdu wihs wiinnas gan pahrlaeku wäirotohs, ja ne buhtu zitti swehri, kas wiinnus isnaschke. So ihpafchi darra tee swehri, ko nosauz par Waräus-schurkeem; un kas tif masi kà fakki. Zee schohs pautus usmekle un apehd, tà teem eedschwotajeem leelu labbumu darridami. — Kaut gan tahdas firsattes ko tif fagrahbj, wairs ne laisch walkà, tomehr ne fenu Egiptes semmé weenai meitai isdewahs no tahda breefmiga swehra naggeem isprukt. — Nabbadsite atnahze pee uppmallas, gribbeja drehbes masgah, bet us reis tahds swehrs wiinnai usmettchs, fagrahbe wiinnas rohku un wiinnu fahze eewilft uhdeni. Bet meita ar ohtru rohku drohfschi kehre swehram paschàs azzis, un schis pahre to tà fabihjchs, kà wiinnu paschu palaide walkà, kautgan rohka swehram palikke rihkél. —

D. St—m.

• Rà elepant's aischahweja fawu fungu.

Jau zittfahrt (1833, 4tâ l.) effam stahstijufchi par scho swehru, kahds tas effoht, lohti leels, stiprs un, kad dihdichts, arri gudrs, padewigs un sawam fungam wiffai paklausigs. — Des tam wiinni arr' lohti derrigi us meddischanu; jo kad lauwas, tihgerus jeb zittus tahdus breefmigus swehrus gribb meddicht, tad gehgeri sehð schim us mugguru, kas wiinnus tad nefs zaur leeleem mescheem. — Kahdam baggatam Entenderu kohpmanam, kas dauds gaddus Aust-Indijas semmé dschwója, bija tur tahds ismahzichts elepant's, kas fawu fungu lohti mihtloja. Kahdâ deenâ lungs us meddischanu dohdamees, sehdeja ar fawu fullaini masâ kurwitê us elepanta mugguras. Meschâ leels lauwa peepefschi isfrehje no krumma un ar weenu paschu lehzeenu elepantam fluppe muggurâ un tikpat ahri fungu fagrahbis, ar to nolaidehs semmé. Elepant's, to redsedams un gribbedams fawu fungu glahbt, grabbe ar fawu fuukki leelu kohku ais gallohtnes un to ahtri leeze us lauwas mugguru, kà tam ribb' fapseepe un tas ais leelahm fahpehm fungu laide walkà. Sullainis nu muddigi lehze semmé un lauwa noschahwe, bet nabbags lungs no leelahm isbailehm un no ta breefmiga kritteena, jau garru bija islaidis. — Woi naw ja-brihnojchs pahre scha lohpa gudribu, kas us tahdu nedfirdetu wihs fawu fungu aischahweja un, kaut gan ne isglahbe, to-mehr atreebe?

D. St—m.

• Baggatibas wehrte.

Gudrais Greekeris, Sokrates ar wahrdu, redseja fawâ dsintenes pilssehtâ Ah-tenê staltu sirgu us tirgu stahwam un, dsirdedams, kà to lohti uesteize un apbrihnojja, arri peegahje flahht un, itt kà ne prasdams, waizaja, zif tam sirgam naudas un mantas effoht? — Us tam wiffi wiinnu isfmehje un brihnojchs, kà tahds gudrs wihrs tif aplam waizaja; bet Sokrates atbildeja: "Es allasch dsirdu, kà tif tohs zilwekus gohdina, kam dauds nandas un mantas irr; tapeh; gribbeju sinnahht, woi ne laikam arri schis sirgs effoht baggats, kà to tif gohdina." — Wiffi zeete fluffu un ne wahrdu ne warreja atbildeht.

D. St—m.

Waffarâ dseefmina.

Weld. Naktis un kluffums aptahrt man ic.

1.
Kluffam mirds un meerigi
Swaigsnites starp debbest,
Tur naw naids, neds rahschana,
Tur naw farea breefmiba.

2.
Kluffam strautinsch burbule,
Epohdri atspihd uppitê
Mehnestinsch un swaigsnites,
Tahlas Deewa pasfaules.

3.
Semm' un debbes peefanz mums:
Zilweki, lai meers starp jumâ!

Kluffâ meerâ dshwojeet,
Zittad' laimi ne baudeet.

4.
Lai tad meerâ dshwojam,
Un zits zittu mihlejâ,
Weenprahribu zeentjam,
Kaises zitteem ne darram.

5.
Tad kâ strautam, meerigi
Ges mums zelsch zaur pasauli,
Kamehr rahmas dwehfeles
Winnpuff' swaigsnehm pazelfees.

£.....l.

S l u d d i n a f c h a n a.

Zelgawâ tas burmeisters v. Zuccalmaglio wairs naw par sinnatneeku tahs fawadâs beedribas, kas usnemmahs, pehz kahda zilweka mirschanas tik dauds ismaksagt, zif tas buhs nospreedis. Taggad tur tas postes-kontrolleers rahts Lemke pahf scho bees dribu wiffu wajadfigu sinnu isdohs.

Sinna, zif naudas 10. August-mehn. deenâ 1837 eeksch Nihges maksaja par daschahm prezzehm.

Var	Maksaja:	Subr. naudâ. Rb. K.	Var	Maksaja:	Subr. naudâ. Rb. K.
1	pohdu rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 10	1	pohdu (20 mahrzineem) waffu	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabaka	65 —
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1 75	—	fweefta	2 —
—	ausu	— 65	—	dselves	75 —
—	frnu	1 50	—	linnu, frohna	2 —
—	rupju rudsu = miltu	1 10	—	brakka	1 80
—	bihdeletu rudsu = miltu	1 40	—	kannepu	80 —
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2 30	—	schlihtu appinu	2 50
—	meeschu = putraimu	1 40	—	neshlihtu jeb prezzes appinu	1 50
—	eefala	1 5	—	muzzu filku, eglu muzzâ	5 —
—	linnu = sehklas	2 —	—	lasdu muzzâ	5 25
—	kannepu = sehklas	1 25	—	smalkas fahls	4 20
1	wesumu feena, 30 pohbus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls	4 30
barrotu	wehrschu galku, pa pohdu	1 —	—	wahiti brandwihna, puffdegga	8 —
			—	dimdegga	10 —

Weenu subraba rubli warreja dabhuht par 356 kapeikeem warra naudas.

Lihbs 10. August pee Nihges irr atnahkuschî 821 fuggi un aisbraukuschî 731.

Drihw drikkcht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. C. E. Napier sky.